

VIRRAN

01/2023
PÄIJÄLÄN
KYLÄLEHTI

varrelta

*Hyvää
Pääsiäistä!*



PÄIJÄLÄ
Kylä virran varrella

VIRRAN varrelta

1. Pääkirjoitus ja sisältö
3. Puheenjohtajan sähköiset mietteet
4. Päijälän some uudistui
4. Kylällä tapahtuu
5. Pönttöhihdot 2023
7. Talvisia lukijakuvia
8. Kirjailijavierailu Pirtillä
9. Kirjastontäti jää eläkkeelle
11. Tulitikkutyttö
13. Cantores Minores
15. Ikääntymisen iloja
16. Kaijan kirjanurkka
17. Pääsiäismenu a'la Seijan Pidot
19. Sähkönsästöä
20. Päijälän tapahtumia
20. Hyötykasvikerho ja vuoden kasvit
21. Jos Jeesus olisi täällä
22. Leinojen tervehdys Kanarialta



17 Pääsiäismenu
a'la Seijan Pidot



9 Kirjastontäti jää
eläkkeelle



Pääkirjoitus

Arvoisa lukija!

On maaliskuinen maanantiaamu, pääsiäislehden pääkirjoituksen vihonvii-meinen dead line on käsillä. Aina sama tilanne. On sekavia ajatuksia mieles-sä, mutta ulkona kuitenkin seesteinen ilma. Alle 15 astetta pakkasta, osittain navetan takaisella taivaalla näkyy sinistäkin, yksittäiset auringon säteet heijastuvat puiden oksissa. Yön hämäryys on vaihtunut taas kerran päivän valoon.

Näinhän se on elämässäkin. Kun yöllä kolotusten takia on hereillä useam-paankin kertaan, tummat ajatukset vellovat mielessä. Sota jatkuu Ukrainas-sa, eikä merkkejä sen loppumisesta näy. Taloustilanne Suomen valtiolla on synkkä. Korot nousevat ja monen velallisen rahat eivät tahdo enää riittää vel-kojen maksuun. Polttoaineiden hinnat ovat edelleen korkealla. On säännös-teltävä ajamista. Monet ovat jääneet alkutalvesta korkealle kohonneen säh-kön hinnan loukkuun. On säästettävä lämmityksessäänkin. Aamulehti kirjoittaa jatkuvasti uusista yrityksistä ja yhteisöistä, joissa työilmapiiri on synkkääkin

synkempi. Vanhukset ja sairaalat kärsivät työvoimapulasta ja sen myötä työntekijöiden väsähtämisestä ja sairastumisista. Yhä useampien läheisten sairaudet myös huolestuttavat. Minäkin ikäännyin. Jatkuuko kohtuullinen terveys? Eikä edes talviurheilussakaan enää menestytäkään. Toisin oli tässäkin asias-sa lapsena, kun mentiin Salpausselän kisoihin katsomaan, kuinka monta mitalia mäkihypyistä nyt tulee ja moniko niistä lahtelaisille, kotikaupungin omille pojille.

Sisäinen rauhani järkkyy eniten yön valvottuina pimeinä tunteina. Onneksi kuitenkin nukahdan aina pari tunniksi kerrallaan. Aamu koittaa silti väijäämättä, ja päivän säteet avaavat mielen ja sielun näkemään asioita ja elämää valon puolelta. Ihmisen elämään kuuluvat myös puutteet, kärsi-mykset, epäoikeudenmukaisuuden sietäminen, kivut ja sai-raudet. Läheistenkin kanssa erimielisyydet ja hiljaiset hetket. Mutta myös sopiminen, rakastaminen, hyvät ja lohdulliset tunteet. Koko kirjo. Maailmassa on tuhansien vuosien ajan raportoitu sodista, maanjäristyksistä, nälänhädästä, pan-demoista ja erilaisista yksittäisten ihmisten pettymyksistä ja sairauksista. Toki rajoitetusti nykypäivään verrattuna. Herääkin kysymys, onko niin tärkeää olla tietoinen kaikista maailman asioista - varsinkaan negatiivisista – vuorokauden ympäri, heti ja nyt. Olemmeko ajamassa itseämme hyvää tarkoittavalla teknologialla mielen kestävyuden äärirajoille, jopa umpikujaan?

Mitä kaipaamme elämän tilanteisiin? Mistä voisi saada apua? Se on varmasti yksilöllistä, mutta sitä kannattaa miet-tä. Minusta ihminen ja ihmisen tarpeet eivät ole muuttuneet vuosituhansien aikana. Minä kaipaen mieleeni rauhaa, myös kansakuntien välille. Rauhaa kaikilla tasoilla. Johannek-sen evankeliumissa Jeesus sanoo (14:27) ”Minä jätän teille rauhan. Oman rauhani minä annan teille, en sellaista, jonka maailma antaa. Olkaa rohkeat, älkää vaipuko epätoivoon”. Tässä vastaanottamisen arvoinen vinkki. Ollaan rohkeita, ei vaivuta epätoivoon, näyttää miltä näyttää maailmalla. Rukoillaan. Tartutaan Jeesuksen lupaamaan rauhaan. Se ei petä. Nähdään uusin silmin ja mielin -auringonvalossa, miten hyvin meillä täällä Päijälän kauniilla kylällä asiat ovat. On luonnonrauha, yhteiset hankkeet. Viihdymme hyvin toistem-me kanssa yhteisissä riennoissa ja talkootöissä. On isojakin yhteisiä haasteita tänäkin vuonna, mm. ralli ja ”museohanke” ja perimmäisenä tietysti jokaisen oma elämä!

Haluankin toivottaa jokaiselle lukijalle aurinkoista, rau-haisaa ja siunauksellista pääsiäisen aikaa. Jeesus Kristus on ylönnoussut!

Hannu Lahtinen

Virran Varrelta - Päijälän kylälehti, 01/2023.

Virran Varrelta -toimituskunta: Hannu Lahtinen (päätoimittaja), Leena Bragge, Christina Karlia-Palomäki, Ulla Lahtinen, Reijo ja Kirsi Leino, Mirkka Lempiäinen, Anita Ojala, Aino Ruokola, Seija Ruokola, Kaija Taival, Merja Åkerlind

Julkaisijat: Päijälän kristillinen yhdistys, Päijälän seudun kyläyhdistys ja Mäkimaan Muhku

Lehden taitto: Mirkka Lempiäinen

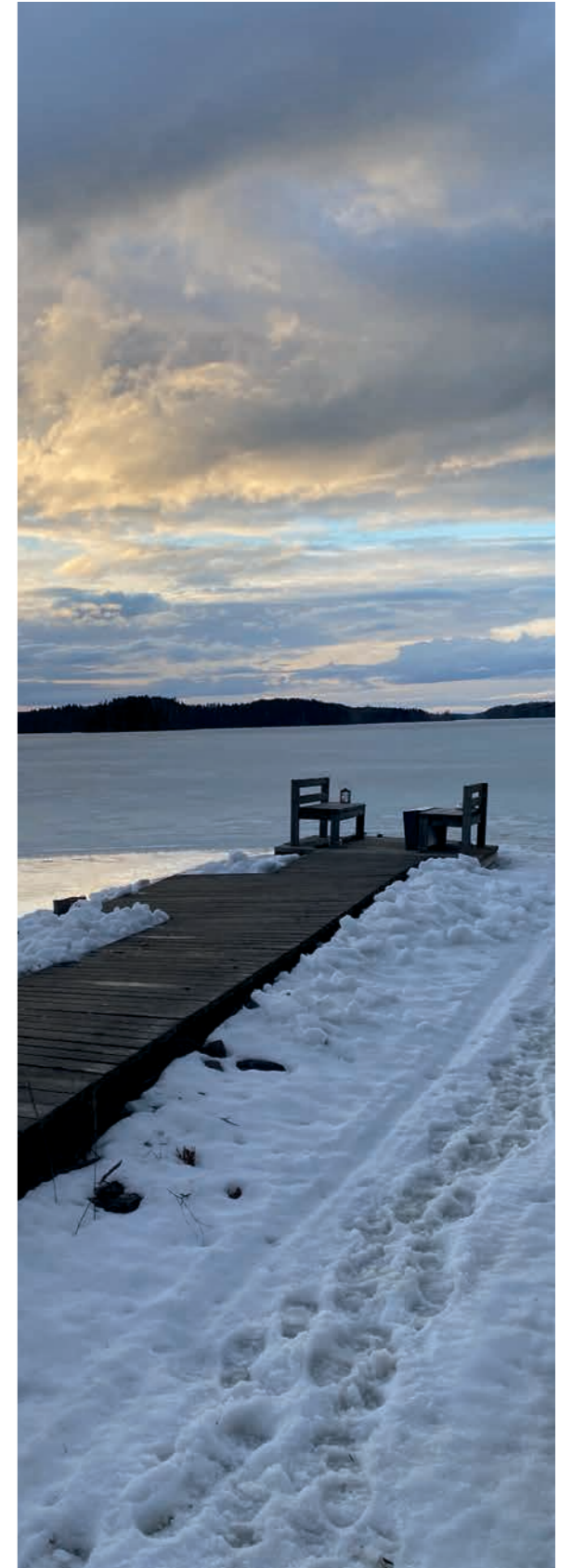
Painatus: Padasjoen kirjapaino. Painetaan 4 krt. vuodessa.

Yhteystiedot: Päijälän kristillisen yhdistyksen puheenjohtaja Hannu Lahtinen, 0500 304769, hannu.lahtinen@pajjala.fi

Päijälän seudun kyläyhdistyksen puheenjohtaja Leena Bragge 040 8326131, leenaobragge@gmail.com

Mäkimaan Muhku: Risto Lehto, rhlehto1@gmail.com

Kansikuva: Vilja Kuusela



PUHEENJOHTAJAN

sähköiset mietteet

Sanotaan, että Suomen kesä on vähäluminen. Ei lunta ole talvellakaan paljon kertynyt, mutta satanut usein ja sulanut sitä mukaa loskaksi. Taas pakkasen saavuttua pihat ovat liukkaat kuin luistinradalla. Kuhmuista on säiden vaihtelu, mutta mikäs sen mukavampaa. Sähkönkulutuksen kannalta leuto talvi on parempi kuin paukkupakkaset. Monet ovat silti kokeilleet lämmittää puilla pirttiänsä enemmän kuin ennen. Oletteko muuten huomanneet, että puulämpö on paljon pehmeämpää kuin sähkölämpö.

Teimme Pirtillä kokeilun, toimiiko salin kamiina. Hienosti vetää – onhan se huollettu, puhdistettu ja kunnossa pidetty - vaikkakin vähemmän käytetty. Pesä on niin iso, että sinne pitää heittää muutama halko, jos haluaa kunnan lieskat ja muutama pesällinen ennen kuin lämpö lähtee leviämään isoon vanhaan saliin, jonka lämpöeristeet eivät ole kummoiset. On tarkoitus myöhemmin vielä lämmittää salia pakkasella ja kokeilla, miten monta pesällistä lämmitys vaatii ja kuinka kauan lämpö pysyy.

Pirtillä on ollut sähkölämmitys jo vuosikausia. Lämpöpatterit vaihdettiin uusiin muutama vuosi sitten. Kovilla pakkasilla sähkönkulutus (5,56cent/kWh) on ollut runsasta, mutta olemme pyrkinet pitämään kokoukset ja muut tapaamiset mahdollisimman samaan aikaan samoilla lämmöillä. Iso sali lämmitetään vain silloin, kun kahviossa ei ole tarpeeksi tilaa. Kahvioon mahtuu kevyesti toistakymmentä ihmistä.

Kirjaston tiloissa on aina peruslämpö päällä (noin 16 astetta). Kirjat säilyvät paremmin tasalämpöisessä ja kuivassa huoneessa. Talvisin joku käy laittamassa vähän ennen kirjastoaikaa suoralämmön päälle ja kirjastonhoitaja sulkee sen lähtiessään. Ainon ollessa kirjastossa, hän lämmitti melkein joka kerta pönttöuunin ja sai näin mukavat kahvitteluolosuhteet kahvion puolelle. Joskus myös puuhellalla lämmitettiin keittiö.

Keittiössä on pidettävä pieni lämpö koneiden vuoksi. Tiskikoneessa ja kahvinkeitinissä on ”siemenvesi”, joka jäätyy pakkasella ja rikkoo koneen. Ikkunan alla on vain yksi patteri, joka riittää keittiön lämmitykseen, jos ovi kahvioon on kiinni. Pieni puhallin seinällä lämmittää/viilentää nopeasti keittiön tarvittaessa. Tiskiallaskaapissa on pakkasvahti, joka on talvella päällä estäen putkia jäätyästä. WC-tiloissa on koko ajan lämmöt päällä. Porukalla on usein mietitty, kannattaako sali päästää välillä pakkasen puolelle, kun se vie taas uudelleen lämmitetäessä mahdottomasti energiaa. Eristys on niin vähäinen, että sähköä kuluisi kuitenkin koko ajan, jos patterit pidettäisiin päällä.

Pirtin lämmittäminen tuntuu välillä melkoiselta sirkukselta, kun ei ole talkkaria lähellä sitä tekemässä. Hienoa on se, että joku on huolehtinut liiteriin puita, eikä ole laskua lähettänyt. Ehkä minä vielä joskus saan selville, kuka niitä sinne taikoo. Elävä tuli on hyvä renki, jonka vieressä on mukava lämmitellä ja katsoa sen taianomaista tanssimista.

Teksti: Leena Bragge pj. PSKY



Mukavaa kun vanhoja perinteitä vielä vaalitaan. Pikku-noitat Lotta, Nella, Elli ja Mia virpoivat hyvää onnea Aino-iso-mummun kotiin.

@visitpajala



PÄIJÄLÄN SOME UUDISTUI

*Luonnossa liikkuen Päijälässä sosiaalisen median tiimme ovat nyt nimeltään **Visit Päijälä** eli somekielellä @visitpajala, sekä Instagramissa että Facebookissa.*

Luonnossa liikkuen Päijälässä oli ns. hankenimi, joka pituudeltaan ja löydettävyydeltään ei ollut someystävällinen. Muutimme nimeämme nyt yleisen tavan mukaisesti Visit Päijälä muotoon. Vastaavia löytyy kaikilta isoilta ja pienemmiltäkin kaupungeilta.

Muistathan, että jos haluat linkata meidät mukaan johonkin oman sosiaalisen median kuvaasi, pitää sinun tagätä meidät kuvaan. Tagääminen onnistuu käyttämällä julkaisussa nimeämme eli @visitpajala. Toiminto toimii samalla lailla sekä Facebookissa että Instagramissa. Tässä vielä pikaohjeet:

Voit mainita sivun tai ryhmän julkaisussa, tarinassa tai kommentissa seuraavasti:

- Kirjoita @ ja sitten sivun tai ryhmän nimi (kiinni @-merkkiin)
- Valitse nimi luettelosta, joka tulee näkyviin.
- Nyt sivun omistaja voi re-postata kuvasi omilla sivuillaan / tarinassaan

KYLÄLLÄ TAPAHTUU 2023!

Monien muiden isompien ja pienempien yhdistysten tapahtumien ja hankkeiden ohella (muualla lehdessä) ovat ”Päijälän Valinnan” muuttaminen uitto- ja metsänäytilylaksi sekä MM-rallin toteuttaminen.

Päijälän Seudun kyläyhdistys, Päijälän kristillinen yhdistys ja Mäkimaan Muhku ostivat viime kesänä ”Päijälän Valinnan” kiinteistön osuuskaupan naapurista. Kiinteistön hankintaan pisti vauhtia Olli ja Risto Lehdon omistaman laajan uitto- ja metsätyömateriaalin lahjoitusehdotus, jos niille löytyisi heidän kotikylältään paikka esille asettamiseen. Olihan yhteisen monipalvelukeskuksen perustaminen kirjattu jo 2015 kylän kehittämissuunnitelmaankin.

Viime syksynä alkoi kiinteistön kunnostaminen näytely- ja kokoontumistilaksi. Kiinteistön ostoon saatiin avustusta 50% Vesurilta (maaseudun kehittämisrahaa) ja nyt on jätetty hakemuksia eri tahoille kiinteistön remon-

tointia ja näyttelyn perustamista varten. Tätä kirjoitettaessa ei ole vielä saatu vastauksia hakemuksiin, kesällä tiedetään varmaan enemmän. Talkootyö on jälleen hankkeen onnistumisen edellytys!

Mutta talkootyötä tarvitaan jälleen myös 5.8. ajettavan MM-rallin toteuttamisessa, niin sen rakentamisessa ja valmistelussa kuin varsinaisena rallipäivänä. Reitti on viimevuotinen (Liehuntien päästä Korpelaan) ja alustavat lähtöajat MM-sarjalla 9.05 ja 16.35. Edellinen erikoiskoe ajetaan Västilästä Kuhmalahden suuntaan. Muistetaan, että juuri rallin järjestäminen mahdollistaa taloudellisesti kylän yhteisten hankkeiden toteuttamisen, myös ”Päijälän Valinnan” hankkeen. Siksi jokaisen talkoosäntä on erittäin tärkeää.

Teksti: Hannu Lahtinen

PÖNTTÖHIIHDOT 2023

kuvina ja tilastoina



Laskiaissunnuntain Pönttöhiihdot numeroina:

- Käytettyjä hernerokkalautasia 60
- Autoja noin 20
- Hiihtäjiä 20
- Kilpahiihtäjiä 11
- Lumikenkäilijöitä 1



Siiri Kuusela, 6, Pirtin kentän kierrettyään: "Sehän oli lyhyt matka!"



Joel, 8, ja Milo Viherlaaksolle, 4, hiihtokilpailu oli elämän ensimmäinen. Joel sai kisaa varten uudet sukset ja Milo peri isonveljet vanhat.

Mäkimaan Muhkun Päijälän "Pönttöhiihtojen" tulokset:

Aikuiset hiihtivät kahden kilometrin, metsäosuuden osalta seitsemän miehen viiden tunnin lumetustyöllä ja peltojen osalta Sihvon Jarkon ajaman reitin pariin kertaan. Lapset hiihtivät lyhyempiä lenkkejä Pirtin kentällä. Jokainen osanottaja sai kainaloonsa seuran miesporukan askarteleman linnunpöntön.

Tytöt 6 v.:

1. Siiri Kuusela 12.50

Tytöt 9 v.:

1. Hilla Järvinen (pidempi reitti) 17.35

Pojat 4v.:

1. Milo Viherlaakso 33.00

Pojat 8 v.:

1. Joel Viherlaakso 13.00

Naiset 4km:

1. Päivi Korhonen 29.46
2. Airi Vahdersalo 30.18

Miehet 65 v. 4km:

1. Martti Åkerlind 28.19
2. Matti Åkerlind 34.22

Miehet 70 v. 4km:

1. Timo Konttila 24.05
2. Kalervo Karvanen 34.35

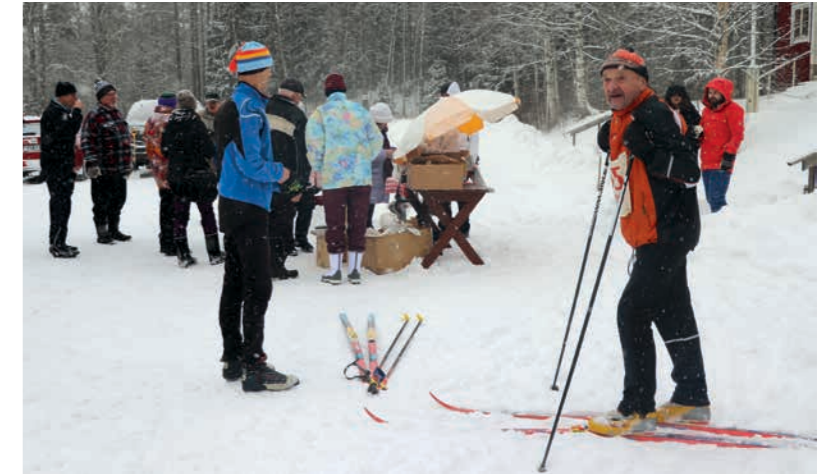
Miehet 80 v. 4km:

1. Olli Lehto 31.54

Kuntoilijat ilman ajanottoa:

Pirkko Nurminen
Kati Nurminen
Sari Peltonen
Anne Järvinen
Lauri Laakso
Pirkko Lehto-Järvinen
Risto Lehto
Reijo Ratalahti
Terhi Ratalahti
Timo Huokonen

Teksti ja kuvat: Merja Åkerlind



Kalervo Karvanen ensimmäisen kierroksen jälkeen: "Talli ei tullut voitelemaan, ja mulla jäätyi sukset. Taidan jättää tähän." Kalervo lähti toiselle kierrokselle noin 10 minuutin tauon jälkeen ja hävisi reilusti vanhalle luokkakaverilleen Timo Konttilalle.



Päivi Korhonen: "Viimeksi hiihdin lappu rinnassa 41 vuotta sitten."



Olli Lehto: "Ensimmäisen kerran hiihdin täällä palkinnolle 1951. Kun voitin vuosikymmeniä myöhemmin, palkinnon ojensi silloinkin Lauri Hella-lander." Taustalla vuoroaan odottaa Matti Åkerlind: "Jouduin lainaamaan kilpailuvälineet, kun oma sukset meni poikki kisalatuja tehdessä."



Hilla Järvinen, 9: "Toivon tähän pönttöön hömöitäisiä."



Hernerokan lisäksi syötiin laavulla paistettuja makkaroit.

TALVISIA LUKIJAKUVIA

Tunnelmoidaan vielä hetki kauniissa talvikuvissa joita lukijamme ovat toimitukseen lähettäneet.

Kiitos siis kaikille upeiden kuvien lähettäjiille. Järvimaisemat tuntuvat olevan meidän suomalaisten lempikuvauskoh- teita, olipa sitten kesä tai talvi. Tällä kertaa lehteen mahtui tämä/mahtuivat nämä.



Utuihin kaunis Pitkävesi. Kuva: Leena Sihvo



Päijälän metsissä asustelee varsin runsaasti palokärkiä. Koput- lun tai äänen kuulee usein, mutta silmiin osuu vain silloin tällöin varjoihin nopeasti katoava musta hahmo. Tällä kertaa Herra Punapää näkyi hetken noin viiden metrin päästä Hahmajärven rannalla. Käpytikkoja on kuin tiaisia ja harmaapäitä myös jonkin verran. Kuva: Petri Nieminen



Ystävänäpäivän tassunjäljet, kenenkähän? Kuva: Vesa Mäntymäki



Upea auringonlasku Lahnajärven yllä. Kuva: Toni Kuntsi

KIRJAILIJAVIERAILU PIRTILLÄ

Raija Järvisen Soidinyöt

Saimme viettää Kalevalanpäivänä Pirtillä mielenkiintoisen iltapäivän kirjailija, erä- ja luonto-opas Raija Järvisen viedessä meidät luontoretelle Pyhä-Luoston jängille ja metsojen soitimelle. Paikalla oli yli 20 luonnosta kiinnostunutta kuulijaa. Kirjapiiriläiset olivat lukeneet hänen kirjansa Soidinyöt, johon saatiin nyt taustaa tarinoista, kuvista ja videoista. Olipa Pirtin saliin pystytetty malliksi oikea piilokoku, jossa kirjailija on viettänyt viiden vuoden aikana lukemattomia öitä odotellen metsoja ja koppeloita.

Raija Järvinen o.s. Sarvala on kotoisin Kuhmoisten Kylämältä, ja Päijäläkin on hänelle tuttu, sillä hän oli nuorena jonkin aikaa töissä Osuus- kaupassa. Vaikka hän on tehnyt työuransa pankissa, metsä on ollut hänen sydämessään lapsuuden kotimetsästä alkaen. Niinpä hän kouluttautui eräoppaaksi eläkkeelle jäämisen kynnyksellä. Hänen perheellään on koti Hollolassa ja tunturimökki Pyhä-Luoston kansallispuiston naapurissa Pelkosenniemen Kiimasselällä, joissa he elävät lähes yhtä paljon kummas- sakin.

Raija Järvinen vietti ensimmäisen pitkän ajanjakson opintovapaalla tun- turimökillään vuonna 2014, jolloin hän pääsi kokemaan vuosikymmenen soidinkevään. Se oli niin uskomatonta, että hän kirjoitti kaiken kokemansa muistiin itselleen, ettei unohtaisi -kirjoittaminen kun on aina ollut hänelle tärkeää. Toista samanlaista laajaa ryhäsoidintaa ei tullut, mielenkiintoisia kyllä. Hän arvelee olevansa ainoa, joka on tallentanut kirjaansa viiden vuoden soitimet samoilta paikoilta. Vasta pitkällisen patistelun jälkeen hän lähetti käsikirjoituksen kustantajalle. Teksti syntyi ensin, ja koska hän on omasta mielestään valokuvaajana amatööri, hän yritti saada ensin mukaan muiden valokuvia. Koska se ei kuitenkaan onnistunut, hän päätyi lopulta valitsemaan kuvitukseksi omia otoksiaan. Lukijan mielestä juuri autentti- set kuvat täydentävät lukukokemuksen.

Kirja on uskomattoman kaunis hiljaisine talvimaisemineen, ja kertojan verkkainen kertomus metsän siimeksessä hiihtäen tai kuvauslaavussa yöllä lintuja odotellen imaisee mukaansa - ja jopa lukija huomaa jännittävänsä: ilmestykö lintuja. Kerronta on korutonta mutta mukaansatempaavaa. Tekee mieli lähteä itsekkin ulos nauttimaan talvesta -tosin laavussa yöpymi- nen kuulostaa jo astetta vaikeammalta haasteelta. Mutta kukin tavallaan. Myös kirjailijan oman elämän ilot ja surut siirtyvät koskettavasti tekstiin, ja niihin on helppo samaistua. Lisäksi kirjassa on runsaasti tietoa asiasta, jota harva on kokenut.

Soidinöitä voi lämpimästi suositella jokaiselle luonnosta kiinnostuneel- le, se ikään kuin avaa oven ihan outoon maailmaan. ”Rakkaudesta lajiin kestää kylmän, odottamisen ja takaiskutkin. Yksi onnistunut yö kantaa pitkälle”, vakuuttaa Raija Järvinen.

Raija Järvinen oli kylämme kirjapiirin vieraana. Hän korosti, miten pal- jon erilaiset lukupiirit niin pohjoisessa kuin etelässä ovat tukeneet hänen omaa kirjoittamistaan. Harrastajakirjoittajaksille osallistuminen ja niiltä saatu palaute ovat myös paljon vaikuttaneet siihen, millainen kirjailija hä- nestä on tullut. Raija Järvinen vilautti myös mahdollisuutta tulla toistekin vieraaksi kylällemme, ehkäpä Suven ja runon päivänä? Hän voisi näyttää kuvia ja kertoa vuodenkiertoon liittyviä tarinoita luontoreteltään, ja kuuli- jat voisivat kertoa omistaan.

Teksti ja kuva: Ulla Lahtinen



Näyte kirjasta

”Kylmä tuntuu vain kasvoilla, sillä muualta olen niin hyvin varustautunut. Untuvatakin ja toppahousujen alla on useampi kerros paitoja ja pitkiä kalsareita, on huopavuori- kumisaappaat, silkkihuppu ja tuulenpitävä pipo, huppu päällimmäisenä, villakintaat reilujen rukkasten sisässä, vatsa täynnä ja ennen kaikkea sopiva hiihtovauhti. Tämän tästä pysähdyn ihmettelemään. Maisema on niin kaunis.---Rinne jyrkkenee ja joudun välistä vähän ponnistelemaan, huomiokykyäni herpaantuu, kunnes saan äkkiherätyksen. Lähimmän kuusen juurelta, maahan saakka ulottuvien alaoksien suojasta, aivan jaloista- ni, lähtee valtava musta ukkometso siivilleen. Lähtö tapahtuu silmänräpäyksessä, mutta ääntä siihen mahtuu! Saman tien hiljaisuus ja pysähtyneisyys palaavat, vain sydämen- lyöntini hakkaavat.”



Vahdinvaihto: Aino Ruokola ja Eeva Markkanen

KIRJASTONTÄTI JÄÄ ELÄKKEELLE

Aino Ruokola on tuttu kaikille Päijälän kirjastossa kävijöille: lämmin, hymyilevä ja avulias kirjaston hengenä. Hän on palvellut Päijälän sivukirjaston asiakkaita pikkuista vaille 20 vuotta -välillä omallakin ajallaan- ja jäi vuoden alusta ansaitsemalleen eläkkeelle 85-vuotiaana. Hän on ehkä vähän haikaa, mutta myös onnellinen siitä, että nyt jää enemmän aikaa toteuttaa muutamia haaveita. Haaveet liittyvät mm. historiaan, valokuviiin ja niiden tallentamiseen jälkipolvillekin. Aino on aina pitänyt lukemisesta -varsinkin historiallisten kirjojen. Vuonna 1944, kun hän aloitti koulunkäynnin, koulussa oli kaappi täynnä lainattavia ihania kirjoja, mutta kotona lukemista pidettiin turhuutena, oli niin paljon tärkeämpääkin tekemistä. Mutta myöhemmässä elämässään hän on aina yrittänyt löytää aikaa lukemiselle -ja muullekin kulttuurille: musiikille ja taiteelle. Ainoa voi sanoa myös

Päijälän kulttuuripäälliköksi, mitä hommaa hän ei vielä toivottavasti lopeta.

Kotoinen historia on aina kiinnostanut Ainoa. Hän muistelee, miten järjesti entisen alakoulun tiloissa kaikenlaista vanhaa kouluun liittyvää materiaalia pieneksi museoksi arkistokaappiin. Hän löysi myös laatikollisen opettaja Helmi Tennilän oppilaille suunnittelemissa käsityömalleja, jotka ajatteli seuraavalla viikolla viedä kotiin ja järjestää kansioihin. Mutta seuraavalla viikolla laatikkoa ei löytynyt enää mistään; se oli päätynyt silloisen opettajan uunin sytykkeiksi. Ja vielä suurempi murhe kohtasi museokaappia. Koko alakoulu paloi poroksi vuonna 2001. -Mutta maailmassa ei ole mitään pysyvää, toteaa Aino tyynesti.

Ainon aloittaessa Päijälän sivukirjaston hoitajana kou-

lu oli vielä toiminnassa, joten lainauksia oli paljon, kun koululaisetkin kävivät kirjastossa. Ja monet päijäläläiset ovat olleet ahkeria lukijoita. Viime vuosina lainausmäärät ovat vähentyneet. Ainon uran parhaina vuosina saattoi olla tuhatkin lainausta, viime vuonna vain vähän yli 300.

Päijälän kirjaston lyhyt historia

Leppäkoskella kirjastotoiminta alkoi 1912 luultavasti kristillisen yhdistyksen aloitteesta, jolloin kylällä osin vapaaehtoisvoimin perustettiin ja ylläpidettiin kirjastoa. Rahaa kirjoihin hankittiin mm. iltamilla. Se toimi mm. kylän kaupoissa. (Virran varrelta 4/2016)

Kuhmoisten kantakirjasto perustettiin vasta 1918. Sen jälkeen Leppäkosken lainakirjasto siirtyi jossain vaiheessa sen alaiseksi. 1955 nimi muuttui Leppäkosken piirikirjastoksi ja vuonna 1963 Päijälän sivukirjastoksi. Nykyään puhutaan lähikirjastosta. 60-luvulla Päijälän kirjasto oli toiseksi vilkkain kunnan kirjastoista. Vasta 1963 kirjaston oma johtokunta, joka oli siihen asti päättänyt kirjahankinnoista, lakkautettiin ja hallinto siirtyi kunnalle.

Vuosikymmenten saatossa kirjasto on toiminut monessa paikassa. Ihan aluksi kylän kaupoissa. Sitten koululla milloin opettajahuoneen välikössä, kuvastuhuoneessa, luokassa, Päijälän Osuuskaupassa, Santasen talossa, alakoulussa, yläkoulussa, Osuuspankin talossa ja lopuksi Pirtillä vuodesta 2006. (Sirikka-Liisa Ranta, Leppäkosken kohinaa)

Digiaikaan

Nyt on taas vuorossa uusi vaihe. Erikoiskirjastovirkailija Eeva Markkanen Kuhmoisten kirjastosta huolehtii

Kunnan sivistystoimen johtaja Pertti Terho kiittelee Aino Ruokolaa pitkästä kirjastonhoitajan pestistä. Kunta tarjosi kakkukahvit kaikille kirjaston asiakkaille Ainon läksiäisjuhlassa.



perjantaisin kunnan kahdesta lähikirjastosta, Päijälän ja Pihlajakosken. Ihan ensimmäisenä tehtävänä hänellä on siirtää kirjaston kirjat digiaikaan, tarkistaa kirjaston tietokannasta kirjojen tietojen oikeellisuus, poistaa huonoja kirjoja ja kaksoiskappaleita. Muuten lainaaminen säilyy ennallaan, mutta vanhat numerokortit lakkaavat ja lainata voi vain Keskikirjastojen kirjastokortilla. Jos sellaista ei vielä ole, sen saa helposti hankittua kirjastosta.

Lisäksi Eeva Markkanen lupaa antaa digineuvontaa ja auttaa kaikissa digiasioissa -ja ainakin ohjata eteenpäin, jos ei itse osaa auttaa. Kesällä hän tuo kirjastoon videoita ja lautapelejä lainattavaksi. Hän kaipaa yleisöltä myös vinkkejä ja toiveita, mitä kirjallisuutta tai muuta materiaalia haluttaisiin. Kirjastostahan saa nykyisin lainata vaikka liikuntavälineitä tai teatterin kausikortteja.

Nämä kannattaa opetella: Päijälän lähikirjasto on tästä eteenpäin avoinna:

- Parillisten viikkojen perjantaisin aamupäivällä klo 9.00–11.30
- Parittomien viikkojen perjantaisin iltapäivällä klo 12.30–15.00
- Kahvio on avoinna lämmityssyistä vain huhtikuusta syyskuulle.

Vaikka perjantain aukiolo kesälauantain sijasta saattaa vaikeuttaa kausiasukkaiden kirjastossa käyntiä, toivomme kirjastollemme ahkeraa käyttöä, että saamme pitää sen.

Teksti ja kuvat: Ulla Lahtinen



TULITIKKUTYTTÖ

Marja-Liisa Luostarinen

Marja-Liisa Luostarinen, o.s. Lehto asuu Mäkimaan Muhkun syntysijoilla ja on niiden kuuluisien Lehdon veljesten pikkusisko.

Marja-Liisa on tehnyt elämässään monenlaisia töitä useilla paikkakunnilla, viimeksi 10 vuotta Hämeenlinnassa ”kiven sisällä”, eli Puolustusvoimien luolastossa panssarivarikon korjaamossa. Hän on harrastanut niin näyttötelemistä harrastajateattereissa kuin keramiikan tekoa Kyyrölän Savella. Sitä hän harrastaa vieläkin; pirtin nurkassa on iso keramiikan polttouuni. Lisäksi

hän on armoitettu onkinainen ja on autellut kesätöinään Leporannan taidekeskuksessa. Maailmaakin on tullut kierrettyä, mutta eläkkeelle jäätyään Marja-Liisa muutti takaisin lapsuudenkotiinsa Mäkimaalle vuonna 2006, jolloin Längelmäki oli vielä Längelmäki. Ja sieltä hän ei enää halua minnekään.

Mutta miksi tulitikkutyttö?

Marja-Liisa kertoo, että ennen vanhaan varsinkin lapset keräilivät kaikenlaista: postimerkkejä, kahvipaketteja ja niissä olleita keräilykuvia (esim. Joonas), tulitikkulaatikon etikettejä. Tulitikut olivat käyttötavaraa ja halpoja, niitä oli joka kodissa. Pian niiden mainosarvokin keksittiin, ne olivat mainoksia minikoossa. Vanhoista askeista voi kurkkia entisajan elämään, sillä niissä mainostettiin kaikkea mahdollista: pesuaineita, kahvia, ruokaa, elokuvia, tapahtumia, jopa aatteita. Myös firmat ja pikkukaupat jakoivat omia mainostikkujaan. Siksi oli helppoa ja luontevaa ruveta keräilemään tulitikkulaatikon etikettejä. Hän aloitti harrastuksen lapsena 40-50-lukujen taitteessa.

Marja-Liisa korostaa, että keräily on ollut hänelle vain sivuharrastus muun ohessa, johon koko perhe osallistui. Veljet toivat reissuiltaan erilaisia tikkuaaskeja kartuttaakseen siskon kokoelmaa. Hän ei tiedä etikettiensä tarkkaa määrää, sillä hän on luonteensa mukaisesti vähän suurpiirteinen keräilijä. Osa etiketeistä on liimattu kansioihin

ja vihkoihin, mutta lapsena hän kartutti lähinnä määrää eikä osannut esim. lajitella etikettejä aihepiireittäin. Lisäksi hänellä on laatikollisia kokonaisa tikkuaaskeja, joissa on lajiteltuina autoja, lintuja, sotilasarvoja, vaalimainoksia, kansallispukuja, paikallisten liikkeiden tikkuaaskeja. Ja vielä monta pahvilaatikollista vain muovipusseihin karkeasti lajiteltuja tikkuaaskeja.

Marja-Liisa arvelee itsellään olevan n. 5000 etikettiä, mutta tuntui, että niitä oli paljon enemmän. Merkit ovat pääosin suomalaisia, mutta jotain on matkoiltakin tarttunut.

-Näitä on vaan kertynyt, ja kertyy joskus vieläkin, kun löytää vähän erikoisemman. Näitä voisi tietysti arkistoida ja lajitella vähän, mutta kun elämässä on niin paljon muutakin. Ei näitä kuitenkaan raaski poiskaan heittää. Kai joku sitten joskus heittää, tuumii Marja-Liisa vähän haikeana.

Teksti ja kuvat: Ulla Lahtinen



Tulitikkulaatikoiden etikettejä keräillään edelleenkin. Vanhimmat tikkuaaskeja tehtiin puusta. Antiikkiliikkeiden sivuilla on yhä myynnissä vanhoja etikettejä. Onpa olemassa yhdistyskin, Tulitikkuetikettikerho, jonka jäsenillä saattaa olla kymmeniä tuhansia vanhoja etikettejä. Monet keräilijät ovat erikoistuneet johonkin aihepiiriin.

Suomessa on ollut 150-vuotinen perinne tulitikkujen valmistamisessa ja lähes yhtä pitkä perinne askien käyttämisestä mainospaikkana.

Suomen oma tulitikkuteollisuus sammui, kun Finn Match Oy lopetti toimintansa vuonna 1995.

Haaste: Tunnetko jonkun intohimoisen mielenkiintoisia asioita keräilevän ihmisen? Haluatko ilmiäntää hänet/itsesi Virran varrelta -lehden seuraavaksi keräilijäksi?

CANTORES MINORES

maailman paras poikakuoro

Cantores Minores – poikakuoro on Helsingin tuomiokirkon poikakuoro, joka on perustettu vuonna 1952. Kuoron piirissä on vuosittain yli 400 poikaa ja nuorta miestä yhdeksässä eri ryhmässä, joiden ikäjakauma on laaja. Pääosin aktiivisesti laulavat pojat ja miehet ovat 7-25-vuotiaita. Seitsemän vuosikymmenen aikana on kuorossa laulanut yli 3 500 poikaa ja nuorta miestä.

Kuoron organisaation keskeinen osa on Cantores Minores Kannatusyhdistys ry., joka huolehtii poikien huoltamisesta harjoitusten, matkojen ja leirien aikana sekä harjoittaa varainkeruuta Cantores Minores-kuoron toimintaan. Lisäksi kuoro saa tukea eri organisaatioilta hakemusten perusteella. Kuoron suojelijoina toimivat tasavallan presidentti Sauli Niinistö ja tohtori Jenni Haukio.

Historiaa

Kristillinen kirkkolaulu muuttui yksinäisestä moniääniseksi 1000-luvun vaihteessa, mistä sai alkunsa poikakuorojen historia. Katolisen kirkon perinteessä miesääniä lauloivat aikuiset papit ja munkit. Vain alle murrosikäiset pojat kykenivät laulamaan hyvin korkeita ääniä. Euroopan hiippakuntien pääkirkoissa, myös Turussa syntyi katedraalikouluja ja kuorokoulut alkoivat kasvattaa omia miesääniä, mistä lähtee poikakuorojen perinne. Lutherin reformaation 1517 myötä katedraalikoulut muuttuivat kaupunkien ylläpitäviksi. Ensimmäiset protestanttiset poikakuorot olivat Tuomaskuoro ja Kreuzkuoro.

Cantores Minores – poikakuoron ensimmäiset vaiheet olivat jo Suomen vuoden 1952 Olympialaisten aikaan. Vuonna 2022 olikin jo kuoron 70-vuotisjuhla. Vasta 1960-luvulla johtaja Heinz Hoffman Saksasta kehitti nykyisen kuoron toimintamallin, jossa kuoroikä on noin kouluikä, ja kuoro kasvattaa omat nuoret miesäänensä. Hoffmannin kauden alusta pojat pukeutuivat esiintyessään kaapuihin ja kuoron sisäinen rakenne muodostuu kunkin äänen johtajasta prefektistä, joka vastaa äänen laulajista ja ns. pääprefektistä. Kuorolla on oma koulutus- ja harjoitusjärjestyksensä. Eteneminen kuorossa tapahtuu pojan kehittymisen myötä ja harjoitusaikataulut mukaelevat kirkkovuoden tapahtumia, joista joulun ja pääsiäisen ovat tärkeimmät.

Kuorolaisena Cantores Minores-kuorossa

Kuoroon pyritään pääsykokeilla, joita järjestetään kahdesti vuodessa. Monet pojat ovat osallistuneet jo musiikkileikkikouluihin, joita Cantores Minores järjestää eri puolilla Helsinkiä ja Espoossa. Poikamme Patrick

Palomäki oli Cantores Minores – kelpoinen jo 6-vuotiaana, mutta kuoro aloitetaan yleensä vasta 7-vuotiaana, jotta harjoitusrytmiin kykenee tottumaan. Harjoituskuoroja on B1-, B2- kuorot ja Koraali- ja Cappella – kuorot. Niissä edetään kunkin pojan kehitystason mukaan. Patrick eteni puolen vuoden välein harjoituskuoroissa eteenpäin ja pääsi A-kuoroon pandemian aikaan. Hän laulaa kuorossa 1-sopraanoissa. Oratorioiden partituureihin perehtyminen olikin melkoinen hyppy 10-vuotiaalle. Laulu saksaksi tai latinaksi ei ole tuottanut Patrickille vaikeuksia. Onhan hän käynyt koulua ranskaksi jo 2-vuotiaasta lähtien.

Patrickin ääniala on harvinaisen laaja. Eittämättä hänellä onkin taipumusta lauluun. Olihan hänen isoäitinsä Hilka Karlia kirkkokuoron sopraano ja isoäitinsä isällä Konrad Aaltosella Päijälässä ns. absoluuttinen sävelkorva.

Cantores Minores-kuoron harjoitukset jakautuvat viikoittain kuoron yhteisharjoitukseen, joka järjestetään Meritullissa Helsingissä ja esiintymisaikoina Helsingin Tuomiokirkossa sekä ääniharjoituksiin, joita annetaan kullekin äänialalle erikseen. Kuoro on harjoitellut toimintansa alusta asti Meritullin seurakuntatalossa ja vuodesta 1987 lähtien se on saanut koko 3. kerroksen haltuunsa. Lisäksi kuorossa annetaan teoriaopetusta ja siinä on mahdollista saada myös soitonopetuksessa esimerkiksi pianossa.

Harjoitukset ovat pitkiä ja tauoilla onkin tarpeen Cantores Minores Kannatusyhdistyksen järjestämä huolto. Pojille tarjoillaan eväät tauoille ja konsertteihin. Pojille järjestetään myös noin viikon mittaisia leirejä.

Äänen muuttumisen mukaan pojat siirtyvät poikaäänistä (sopraano ja alto) miesääniin (tenori ja basso). Jokaisen pojan kehittyminen kuorossa onkin yksilöllistä ja ääntä kehitetään yksilöharjoituksissa. Monista Cantores Minores – laulajista on tullutkin ammattilaulajia joko klassillisen musiikin puolelle, mutta myös kevyen musiikin esittäjissä on useita entisiä Cantores Minores-kuorolaisia, mainittakoon Hector, Iiro Rantala ja Isac Elliot.

Kirkkovuoden aikana Cantores Minores laulaa Hel-



Ohessa kuoron äitiänpäiväkonsertti vuonna 2022. Patrick edessä kolmas vasemmalta. Kuoroa johtaa kapellimestari Hannu Norjanen etualalla.

singin Tuomiokirkon messuissa säännöllisesti. Se valmistee aina jouluviikolle ison kuoroteoksen samoin kuin pääsiäisviikolle. Tänä keväänä Johannes-passio esitetään 5.4. Helsingin Tuomiokirkossa. Lisäksi kuoro esiintyy eri yhteistyökumppaneiden konserteissa ja myös vaihtelevissa kokoonpanoissa esimerkiksi Itsenäisyyspäivän illallisilla linnan juhlissa. Nykyisin A – kuoron taiteellisenä johtajana toimii kapellimestari Hannu Norjanen, joka on arvostettu kuoron johtaja ja itsekin Cantores Minores-kuoron kasvatti.

Cantores Minores – maailman paras poikakuoro

Cantores Minores-kuoroa on kutsuttu maailman parhaaksi poikakuoroksi. Sillä onkin näyttöä maailmalla menestymisestä. Jo vuonna 1965 kuoro voitti Englannissa BBC:n järjestämän Let the People Sing - laulukilpailun.

Cantores Minores-poikakuoro vieraillee vuosittain ulkomailla. Se on esiintynyt vuosien varrella lukuisille valtionpäämiehille muun muassa Paavi Johannes Paavali II:lle ja Paavi Benedictus XVI:lle. Pikkukanttorien laulua on kuultu kaikkiaan 22:ssa Euroopan maassa. Euroopan ulkopuolellakin Cantores Minores on vierailut

useasti, USA:ssa viisi (1982, 1988, 1993, 1998, 2006), Japanissa kolme kertaa (1995, 1997, 2000), Venäjällä kolme kertaa (2003, 2007, 2019) ja Intiassa kerran (2008).

Kasvu osaksi yhteisöä

Cantores Minores-poikakuoro on saanut useita merkittäviä palkintoja, mutta ehkä parhaimpia palkintoja on vuonna 2022 kuoron saama Martti Talvela – säätiön palkinto pitkään jatkuneesta laulun ja musiikin kasvatus-työstä.

Kun seuraa kuorolaisia, voi todetakin, miten hienoa on poikien kasvu osana yhteisöä. Cantores Minores yhteisönä tukijoukkoineen onkin ainutlaatuinen niin historiansa kuin nykytraditionsakin puolesta. Cantores Minores-kuoro on levyttänyt useasti, mutta konserttien sointi ja ilmapiiri on ainutlaatuinen. Äänet sointuvat yhteen ja poikien kirkkaat korkeat äänet saavuttavat maagisen tason. Jos tätä ei ole aiemmin kokenut, kannattaa ehdottomasti mennä Cantores Minores-kuoron konserttiin tai kuunnella tämän laulua!

Teksti ja kuva: Christina Karlia-Palomäki

IKÄÄNTYMISEN ILOJA

Olin noin kymmenen vanha, kun kysyin äidiltä kuinka vanha hän on. Äiti kertoi, olevansa 30-vuotias. Olin ihan kauhuissani, että minun äitini voisi olla jo niin vanha. Voiko äidit yleensäkään olla niin vanhoja. Mummut voivat olla satavuotiaita, mutta äidit eivät.



Odotin kyllä kovasti vanhenemista, koska mitä vanhempi on, sitä enemmän on lupa tehdä asioita. 7-vuotias voi mennä kouluun. 15-vuotiaana pääsee ripille. 18 vuotta kun täyttää, niin saa ajokortin ja pääsee ravintolaan. Sen jälkeen ei enää ole mitään tavoiteikää ja saa tehdä ihan mitä vaan. Ja kun saa tehdä ihan mitä vaan, se ei enää olekaan niin mukavaa.

Nykyään kun opin uutta, niin vanhaa pitää heittää roskakoriin, koska kovalevyllä ei enää ole tilaa. Onneksi on muistitikku, joka muistaa ne tärkeimmät. Ennen kysyin atk-asioissa neuvoa vanhemmilta, sitten ikäisiltäni ja nuoremmilta. Nyt lapsenlapset ovat se sukupolvi, joka osaa parhaiten. Tuntuu siltä, että muovikortin vinguttaminenkin on jo hirveän vanhanaikaista, kun sata äppiä puhelimesta korvaa kaikki kortit. Sen verran pitää olla kännykän orja, että elämä helpottuu.

Ai niin, oli vielä se viimeinen tavoiteikä, jolloin siirrytään tyylikkäästi eläkkeelle. Kauhuissani olen kuunnellut tarinoita, kuinka kiire eläkeläisillä on. Kun ei ole enää töissä, niin pitää hankkia harrastuksia, ettei tule mökkihöperöksi ja kärsi yksinäisyydestä - saattaa jopa masentua pahasti. Lehdistä löytyy kaikenlaisia ompeluseuroja, joogaa ja vertaistukiryhmiä joka lähtöön. Ammattiliiton sivuilta luin, että eläkkeelle jääville on kursseja, jos asia pelottaa tai ei tiedä, miten siitä selviytyä.

Sitä paitsi eläkkeellä pääsee halvemmalla joka paikkaan. Onkohan nykyään vielä eläkeläiskortteja vai pitääkö minun ladata puhelimeen eläkeläis-äppi. Mutta ei mennä asioiden edelle. Loppuelämäni ensimmäisen päivä alkaa vasta 1. pvä toukokuuta. TE-toimistosta

annettiin vielä viime hetken tehtäviä työttömälle. Pitää hakea kolmen kuukauden aikana kuutta työpaikkaa. Täytyy myöntää, että tunnen itseni todella naurettavaksi, kun lähetän maaliskuussa hakemuksia kesätyöpaikkoihin ja siinä välissä olenkin jo ehtinyt siirtyä eläkkeelle. Toimiston kouluttamattomalle sekatyöläiselle avoimet työpaikat ovat nyt vähissä, mutta on pakko yrittää.

Eniten olen huolissani muististani – siitä katoavasta luonnonvarasta, joka ei uusiudu. Lukeminen, kirjoittaminen ja pelaaminen ehkäisee muistin heikkenemistä. Ei lukeminen ainakaan ole tehonnut, koska en kirjan loppuun päästyäni enää muista miten se alkoi. Kesken kirjoittamisen jään miettimään, mikä on se sana, mikä piti kirjoittaa. Pelaaminen on toistaiseksi sujunut suhteellisen mutkattomasti. Hullunkuriset perheet -korttien perheet muistan, koska olen ne lapsena oppinut.

Onneksi on lähisanomat, joka muistuttaa harrastusmahdollisuuksista: luontopolkuretkiä, melontaa, taide-näyttelyitä, hartaushetkiä, toreja ja kirpputoreja, kirjasto, lauluiltoja, runoiltoja, ym. kulttuurua. Hyvästi työkiireet – Tervetuloa toimettomuus!

Teksti: Leena Bragge, melkein eläkeläinen

Kuva: pexels.com

JUMALA VAPAUTTI PELOSTA

Ossi Könönen, Aika etsiä - aika löytää

Ossi Könönen on kirjoittanut elävästi kerrotun tarinan elämästään. Siihen on sisällytetty riemua, mutta myös vakavia sairauksia.

Sataman varjossa

Ossi eli lapsuutensa Kotkan satamien lähellä. Hänen isänsä ja myöhemmin paljon vanhempi veljensä olivat merimiehiä.

Ulkomailta laivoilla tulleiden merimiesten kanssa sataman läheisyydessä asuvat lapset pelasivat jalkapalloa. Kotkalaispojille oli hyvin luontevaa olla kaveria kaikenvärisille merimiehille. ”Me emme rasismia tunteneet”, Könönen kirjoittaa.

Kerran Timo-niminen ystävä oli saanut jostakin tikkurasiasta ja houkutteli läheiselle kalliolle. Ruoho kasvoi siellä hyvin vihreänä. Pojat kokeilivat, miten tuli syttyä tuoreessa ruohikossa. Tuli riistäytyi hallinnasta. Pojat yrittivät sammuttaa laudanpätkillä yhä laajenevaa ruohikkopaloa, mutta se vain yltyi. Lähellä sijaisivat Gutzeitin tehdasalueen lautakasat.

Pojat juoksivat kotiin ja kuulivat hetken kuluttua, kuinka paloautojen sireenit soivat. Seuraavana päivänä äiti luki sanomalehdestä, että palo oli ilmeisesti lähtenyt pikkupoikien tulitikkuleikeistä. ”Keitähän poikia ne olivat?” äiti ihmetteli. Ossi poistui hiljaa pihalle.

Elävää rukousta

Ossi rukoili muodollisesti iltaisin. Hän oli 13-vuotias, kun tilanne muuttui:

Isän hermot olivat yhtenä sunnuntai-iltana kireällä. Äidin ja hänen välit olivat melko huonot. Isä kirosi äidille hyvin rankasti. Siinä samassa äiti tuupertui lattialle. ”Yritin nostaa häntä ylös, mutta hän vaikutti täysin elottomalta”, Ossi kuvailee tilannetta.

Pelästyneen nuoren pojan huuilta nousi rukous, suoranainen huuto: ”Rakas Jumala, älä anna äidin kuolla! Kosketa häntä!” Samassa Ossi näki, että heidän yläpuolellaan näkyi valtava kirkkaus, ja äiti virkosi. Tuon illan jälkeen Ossin rukous muuttui tietoiseksi rukoukseksi. On olemassa Jumala, joka kuulee pyyntöämme, 13-vuotias iloitsi.

Jalkapalloa

Monista harrastuksista mieluisimmaksi tuli jalkapallon pelaaminen. Ossi edistyi hyvin urheilulajissaan. Hän pelasi KTP:ssa (Kotkan Työväen Palloilijat). Hän edistyi niin hyvin, että hänestä jo lehdetkin kirjoittelivat. Hän oli tulevaisuuden lupaus. Hän haaveili jalkapalloilijan urasta.

Sitten, kuin salama kirkkaalta taivaalta, Ossin jalka

petti aamulla housuja jalkaan vetäessä. Hän lensi kasvoilleen. Kuvausissa todettiin, että hänellä oli reidessä Ewingin sarkooma, luusyöpä. Jalka jouduttiin amputoimaan yläniveltä myöten. Myöhemmin hän käveli proteesin ja kepin varassa. Elämän täytti pelko: onko syöpä levinnyt, kuinka kauan enää elän? Jalkapalloilijalla oli pallo täysin hukassa.

Elämä tuntui tyhjältä ja tarkoituksettomalta. Sitten hän erilaisten vaiheiden kautta sai motivaation mennä Kotkan Vapaakirkkoon. Siellä pastori puhui Jumalan rakkaudesta. Sen seurauksena Ossi meni alttarille keskustelemaan.

”Sanoin sielunhoitajalle, että haluan antaa koko elämäni Jumalan käsiin. Valtava kipu, joka oli ollut sisäläni, otettiin pois. Myös kaikki viha, katkeruus ja pelko poistui sisältäni.”

Pastorina

Ossi Könönen on ollut melkein koko ikänsä Kotkan Vapaaseurakunnan pastorina. Hän löysi Vapahtajan löydettyään myös puolison, Kristinan. Heillä on kolme lasta ja kahdeksan lastenlasta.

Kirjassa Könönen kertoo erilaisia tapahtumia pastorin elämästään. Työtä hän saattoi tehdä kuusikymmentä tuntia viikossa, kunnes tuli pysäytys: sydänkohtaus.

Eikä siinä tarpeeksi. Hän sai samassa myös pikkuaivoinfarktin. Tehtiin ohitusleikkaus kuoleman kieli-sä olevalle Ossille. Hän toipui yhdeksän kuukauden sairasloman aikana. Tämän jälkeen hän alkoi tehdä työtä varovaisemmin. Se oli elämän koulua. Valtavia pelkoti-loja hän ei näiden sairauksien takia saanut.

Ossi Könönen kokee, että hän on saanut enemmän kuin menettänyt. Jalan menettäminen ei vienyt pait-sioon.

Joskus aamuyön tunteina herätessä voi tulla pelkoja-kin, mutta hän vie ne Herralle ja niin vapautuu niistä. Hän on eläkkeellä, mutta jatkaa puhujan uraansa. Kirjan julkaisemisenkin takia hän on saanut paljon kutsuja puhujaksi eri puolille Suomea.

Teksti: Kaija Taival

Kuva: KKJMK Oy



PÄÄSIÄISMENU

a'la Seijan Pidot

Seija Ruokola on päijäläläinen pitopalveluyrittäjä. Hän perusti vuonna 2007 Seijan Pidot, joka järjestää pieniä ja isoja juhlia lähitienoolla. Seijan Pidot tekee myös tilauksesta leivonnaisia ja ruokia asiakkaille toimitettavaksi ja järjestää vuosittain 50-70 tilaisuutta. Yrityksellä on työntekijäringissään noin kymmenen henkeä.

Seijan Pidot on järjestänyt Päijälän Pirtin äitienpäivälounaita pitkälti toistakymmentä vuotta (korona-aikana noutopalveluna). Tulevana äitienpäivänä on lauantaina yksi kattaus ja sunnuntaina kaksi. Kellonajat ilmoitetaan myöhemmin. Tässä teille hyvät lukijat, Seijan laatima Pääsiäismenu.

Parsakeitto ja sitruunaranskankerma

500 g vihreää tankoparsaa
1 rkl öljyä
1 sipuli
5 dl vettä
1 kasvisliemikuutio
2 dl ruokakermaa
1 dl persiljasilppua
1 tl rakuunaa

2 sitruunaa
150-200g ranskankermaa
0,5 tl suolaa
0,25 tl mustapippuria

Lämmitä uuni 220 asteeseen. Kuori parsat, poista puumaiset tyvet. Laita parsat pellille, lisää puolet öljystä. Puolita sitruunat, laita pellille parsojen viereen. Paahda uunissa 10 min. Hienonna sipulit, kuullota öljyssä muutama minuutti. Lisää paahdetut parsat vesi ja liemikuutio. Keitä hiljalleen 10 min. Lisää kerma, persilja ja rakuuna. Soseuta. Kiehauta. Mausta tarvittaessa suolalla. Purista sitruunoista mehu ranskankermaan, lisää myös suola ja pippuri. Lusikoi keittoannosten pinnalle.

Lammaspyörökkäpelletti

4 dl täysjyväcouscousia
5 dl vettä
0,5 tl suolaa
2 rkl öljyä

Kiehauta vesi. Sekoita couscous veden joukkoon. Lisää suola, anna tekeytyä muutama minuutti. Öljyä syvä uunipanun öljyllä, levitä couscous pellille.

400g karitsanjauhelihaa
1 kananmuna
1 valkosipulinkynsi hienonnettuna
1 tl suolaa

0,5 tl mustapippuria
2 tl kuivattua minttua

Sekoita pyörökkäaineokset keskenään. Pyörittele lihapuliksi ja asettele couscous-pedille.

Lisäksi

150g kikherneitä
250g kirsikkatomaatteja
125g fetajuustoa
2 rkl öljyä
1 pieni punasipuli hienonnettuna

Levitä kikherneet, tomaatit ja murusteltu feta pellille. Valuta öljy pinnalle. Paista 200 asteessa uunin keskitasolla n.20 min, tai kunnes pyörökät ovat kypsiä. Paista vielä 5 min uunin ylätasolla. Ripottele punasipuli pinnalle.

Minttukastike

400g turkkilaista jugurttia
1 dl tuoretta minttua hienonnettuna
riipaus suolaa
riipaus mustapippuria
riipaus sokeria

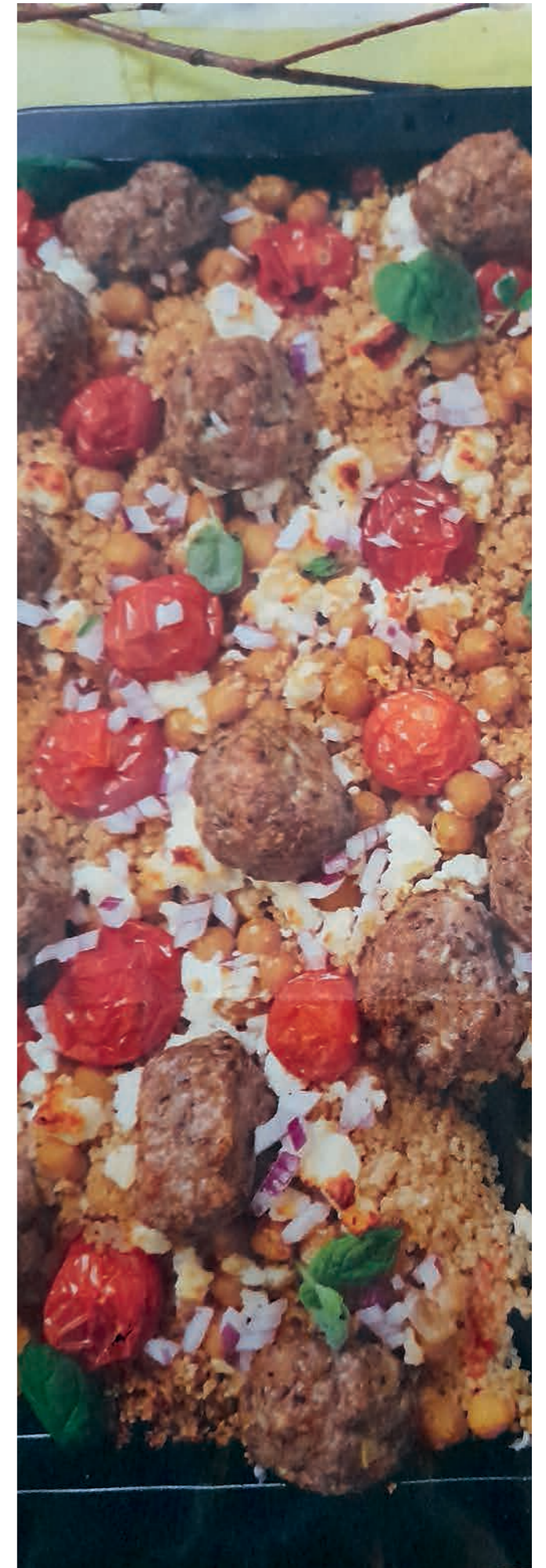
Sekoita kastikkeen ainekset keskenään. Tarjoa lammaspyörökkäpellin kanssa.

Kolmen aineksen mämmimutakakku

100g tummaa suklaata
350g mämmiä
5 kananmunaa

Säädä uuni 175 asteeseen. Vuoraa irtopohjavuoan pohja leivinpaperilla (halk. 20cm), voitele reunat voilla tai öljyllä. Sulata suklaa vesihautteessa/mikrossa. Sekoita mämmi suklaasulaan. Erottele keltaiset ja valkuaiset. Sekoita keltaiset suklaamämmiseokseen. Vaahdota valkuaiset, sekoita varovasti mämmiseokseen. Kaada taikina vuokaan, kypsennä uunissa n. 30 minuuttia. Anna jäähtyä. Tarjoa kakun kanssa vaniljajäätelöä tai -kastiketta.

Teksti ja kuva: Seija Ruokola



SÄHKÖN SÄÄSTÖÄ

Vanha konsti on parempi kuin pussillinen uusia

Vielä vuosi sitten monille ihmisille riitti tieto siitä, että sähkö tulee pistorasiasta ja sähkölasku postilaatikosta ja ettei siihen voi paljon vaikuttaa. Mutta maailma on muuttunut, ja nyt varmaan kaikki tietävät sähkönsä hinnan.

Joillakin onnellisilla voi olla vielä vanha halpa sopimus voimassa -mutta joillakin ei. Onneksi sähkönkulutukseensa voi vaikuttaa yllättävänkin paljon. Ja ei niin pahaa, ettei jotain hyvääkkin: luonto kiittää. Ilman pakkoa me ihmiset emme näköjään jaksaisi säästää energiaa. Tämä talvi on onneksi ollut melko leuto, niin että sähkönhinta on pysynyt pelättyä alhaisempana -ja nythän se on laskusuunnassa.

Kyselimme päijäläläisiltä heidän sähkönsäästämissivinkkejään. Ainakin haastatellut henkilöt ovat selvinneet säikähdyksellä sähkönhinnan nousuista -eikä valtion tukihakemuksia tarvitse täyttää.

Seija Jarmaksen mökillä vaihdettiin saunamökin iso avotakka kamiinaan -enä ei mene lämpö harakoille. Tosi kätevää, kun sen päällä voi myös tehdä ruoat. Kamiina lämmittää juuri sopivasti saunamökin talvella, ei tarvitse lämmittää sähköllä.

Heli Niemisen mökki siirtyi pörssisähkölle joulukuussa. Takka oli vaihdettu jo vuotta aiemmin, joten nyt on oltu ilmalämpöpumpun ja puulämmityksen varassa; sähköpatterit on saaneet kerätä pölyä. Takan pesässä on opeteltu kokkailemaan, sähköuunia käytetty vain harvoin, tiskivedetkin lämmitetty puilla.

Vesa Mäntymäen mökillä on etäohjattava uusi ilmalämpöpumppu sekä etäohjaus sähkölämmitykseen ja lämpötilan laskemiseen. Valaisinlamput on vaihdettu ledeiksi. Näiden kaikkien säästövaikutus lienee ainakin 20%.

Seija Ruokola vinkkasi pakkaskeleillä jäädyttävänsä ulkona vettä 1,5 ja 5 litran astioissa ja laittavansa ne jäätyneinä jääkaappiin ja pakastimeen vähentämään

sähkönkulutusta.

Marja ja Jouko Ikosen uudehkosssa talossa päälämmitysmuotona molemmissa kerroksissa on vesikiertoilmalämpöpumppu lattialämmityksellä, lämpötila säädetty 18 asteeseen. Yläkerroksessa lisäksi ilmalämpöpumppu ja katolla 14 aurinkopanelia. Leivinuuni ja puuhella ovat ahkerassa käytössä. Sisällä on sähkösauna, ulkorakennuksessa puulämmitteinen.

Mikko Santanen ja Heikki Åkerlind asuvat molemmat vanhoissa taloissa. Mutta ei sähkönhinta ole heitä kumpaakaan kummemmin rokottanut, sillä he lämmittävät talojaan puilla. Santasella on sähköpatteri pitämässä vesijohtoa lämpimänä, mutta se vie vähän sähköä. Seppälässä sähköllä lämpiää vain sauna ja pesuhuoneen lattia, mutta lämpötilaa voi pitää pienellä ja kerran viikossa saunotaan. Eletään kuten ennenkin.

Jarkko Sihvo ja Päivi Raskinen asuvat isossa vanhassa Leppäkosken talossa. Taloa on remontoitu moneen otteeseen, niin että muita tulisijoja ei ole kuin varaava takka, jota kyllä aina kotona ollessa käytetään. Eristyksetkin ovat paremmat kuin ihan vanhassa talossa. Sähkösaunassa on heti valmis -kiuas. Sitä lämmitetään tarpeen mukaan. Lämmityskattila toimii sekä öljyllä että puilla, pakkaskeleillä käytetään öljyä, leudoimmilla puuta. ”Kyllähän se öljyn hinta syksyllä vähän kirpasi, mutta ei auta. Onneksi saatiin keväällä vielä määräaikainen sähkösopimus ei ihan kalleimmilla hinnoilla. Emme ole mihinkään erikoissäästötoimenpiteisiin ainakaan toistaiseksi ryhtyneet.”

*Teksti: Ulla Lahtinen
Kuva: pexels.com*

PÄIJÄLÄN TAPAHTUMIA KEVÄT-ALKUKESÄ 2023

La 8.4. klo 14 Pääsiäisateria nyyttikestiperiaatteella ja video Torinon käärinliinasta (n. 1 t)

Pe 14.4. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Leena Parkkinen, Neiti Steinin keittäjätär

To 20.4. klo 18 Raamattupiiri (aina parillisten viikkojen torstaisin)

La 6.5. Siivoustalkoot Pirtillä. Säävaraus.

Pe 12.5. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Petra Rautiainen, Meren muisti

13.-14.5. Äitienpäivälounas Pirtillä. La yksi kattaus, su kaksi. Ajat ilmoitetaan myöhemmin.

La 20.5. Pihansiiivoustalkoot Riihigallerialla

Su 21.5. klo 14 Yhteiskristillinen tilaisuus Rukoushuoneella

La 27.5. klo 9-13 Kevättori Pirtillä

3.6. -29.7. klo 9-11 Lauantaitori Jaskan kirppiksen pihassa

3.6. -13.8. Jaskan kirppis; la klo 9-14 ja su klo 12-15

Ti 20.6. klo 18-20 Riihigallerian avajaiset

La 1.7. klo 14 Tiekirkon avajaiset. Näyttely Raija Kaijalainen: Jumalan kämmenellä

HYÖTYKASVIKERHO

ja vuoden kasvit

Puutarhaliitto ja Kotimaiset kasvikset ry valitsi vuoden vihanneksen: PORKKANA.

Arktiset Aromit ry ja Marttaliitto valitsi seuraavat: vuoden sieni: HAAPAROUSKU, vuoden marja: PUOLUKKA ja vuoden yrtti: POIMULEHTI.

Kevät lähestyy ja viherpeukalot käyvät levottomiksi. Pitäisi tarkistaa siemenvarastonsa, mullat, lannoitteet ja kasvualustat. Komposti tulee esiin ennen pitkää lumen sulettua. Kalenterin lukemiset ovat jääneet, kun hetkessä viljelijä huomaa, että kevät on vaihtunut kesään.

Viime kesänä tehtiin retki Kangasalle kerhon puitteissa. Syksyllä oli antoisa sienikurssi. Mikä olisi tulevan kesän ohjelmointi tai kokoontumisten aiheet. Niitä pitäisi nyt suunnitella muun kevät- ja kesäkiireen ohella. Jos ketä kiinnostaa kasvikerhoilu, niin voisi heittää ideoita kuuluville.

Ainon puh: 040 5359041

Leenan s-posti: leenaobragge@gmail.com



*Jos Jeesus
olisi täällä*

Jeesuksen aikaan naisia ei hyväksytty todistajiksi. Eikä varsinkaan sellaisia, joiden maine oli kyseenalainen.

Magdalan Maria oli juuri sellainen, mitättömistä mitättömin ihmisten silmissä: riivattu, ehkä prostituoitukin. Hänen elämänsä oli täynnä pelkoa ja hyljeksintää. Mutta sitten tuli mies, joka näki sisimpään. Hän ajoi sieltä ulos seitsemän riivaajaa.

Maria ei sen jälkeen poistunut Jeesuksen seurasta. Hän seurasi Jeesusta Golgatalle ja haudalle asti. Kolmantena päivänä hän kiirehti haudalle uudestaan, sai nähdä tyhjän haudan ja enkelit.

Mutta ne eivät hänelle riittäneet: hän oli menettänyt ainoan turvansa. Hän jäi haudalle itkemään ja etsimään Jeesuksen ruumista.

Jeesus ei pettänyt nytkään. Hän kiirehti sen luo, joka häntä eniten tarvitsi. Maria oli ensimmäinen, joka sai nähdä hänet kuolleista nousseena. Hänestä tuli avaintodistaja.

Jeesus ei jätä yksin ketään, joka kokee kuten Psalmissa 119: ”Herra on minulle kaikki, muuta ei

minulla ole.” Ehkä Mariakin seiso siinä joukossa, joka tähyili taivaalle Jeesuksen palatessa helatorstaina Isänsä luo. Hänen oli varmaan vaikeaa ymmärtää Jeesuksen sanoja: ”Teille on hyväksi, että minä menen pois.”

Moni muukin lienee ajatellut, että jos Jeesus olisi yhä keskuudessamme, ei olisi huolen häivää. Mutta ei hän olisi kaikkien avun tarvitsijoiden ulottuvissa. Nyt hän on Isän kodissa mutta entistä lähempänä, sillä Pyhän Hengen kautta hän astuu sydämeemme, jos avaamme sen hänelle.

Emme tiedä, miten Maria sopeutui Jeesuksen näkymättömään läsnäoloon. Mekin tahtoisimme nähdä ja kokea. Mutta nyt on vielä uskon aika. Siinä koetellaan kuuliaisuutemme Jumalan sanalle, kuten aikoinaan paratiisissa.

Jeesus lupasi: ”Jos uskoisit, niin näkisit.” Usko on tie näkemiseen, joskus jo täällä, mutta täydellisesti kerran perillä.

Teksti: Anita Ojala

Kuva: Albert Edelfelt, Kristus ja Matalena

Kohti pääsiäistä

Reijo ja Kirsi Leino, kylän entisten opettajien tervehdys Kanarialta.

Päivä pitenee, ilma lämpenee ja valo lisääntyy – elämme orastavan kevään aikaa. Nämä luonnon muutokset herättävät toivoa ihmisen mieleen. Päijälän luonto, monine vivahteineen on melkoinen rikkaus alueen ihmisille. Aina on edessä jotain uutta odotettavaa ja kaikilla vuodenajoilla on jotakin hyvää annettavana jokaiselle.

Valo ja pimeys – kylmyys ja lämpö vastakohtapareina täydentävät ja rikastuttavat toisiaan.

Kirkkovuodessa me elämme paastonajassa, valmistautuen kohtaamaan hiljaisen viikon ja sitä seuraavan pääsiäisen vastakohtaiset tunnelmat tuskasta ja pelosta riemuun ja toivoon.

Tätä voimakkaita tunteita nostattavaa aikaa elämme parhaillaan myös täällä etelässä Gran Canarias suomalaisessa seurakunnassa. Karnevaalien aika on ohitse ja lähestymme pääsiäistä. Semana Santa on täällä Espanjassa vuoden odotetuin juhla-aika. Jokaisella kyläkunnallakin on omat pitkät traditionsa, miten sitä vietetään. Pitkäperjantain surun sävyttämät kulkeet vaihtuvat pääsiäisen riemuun Ylösnousseen Jeesuksen ja Marian kohtaamiseen. Tärkeää on yhteisöllisyys - juhllisuuksiin osallistuvat kaikki vauvasta vaariin.

Paaston, hiljaisen viikon ja pääsiäisen tapahtumat muistuttavat meitä siitä, että meillä toivo paremmasta. Pääsiäinen on ilon ja valon juhla – valo voittaa pimeyden.

*” Aurinkomme ylösnousi,
paistaa voittovuorella.*

*Lämmin valo sieltä loistaa,
surut, murheet hajottaa.*

*Kokoon tulkaa, taivaan linnut,
suvi-ilmaan puhtaaseen.*

Visertäkää, pienet leivot,

viinipuussa tuoreessa. ” Virsi 105:1

Aurinkoista kevään odotusta sinne Päijälän kulmille! Olemme täällä Gran Canarias talvipappeina. Otimme jo vähän varaslähtöä kesään ja söimme uusia perunoita ja sillejä terassilla.

Lämpimästi päijäläläisiä tervehtien

*Teksti ja kuva: Reijo ja Kirsi Leino, Päijälän opettajat
1990-luvulta*



Asiaa jäsenmaksusta

- Kyläyhdistyksen vuosittainen jäsenmaksu on 10 € / hlö. Se on pieni raha verrattuna siihen, mitä sillä saa:
- Jäsenmaksuista osa menee tämän lehden kustantamiseen
 - Kyläyhdistys pitää huolta kaikkien käytössä olevasta lähteestä sekä kylän Pirtistä
 - Sillä kustannetaan luontokohteidemme laavuja ja nuotiopaikkoja sekä pidetään reittejä kunnossa
 - Jäsenillä on oikeus vaikuttaa kylän yhteisiin asioihin yleisissä kokouksissa

Maksuja kerätään toritapahtumissa tai sen voi maksaa myös suoraan pankkitilille.

Saaja: Päijälän Seudun kyläyhdistys ry
Tili: FI45 5176 0440 0217 87
Viesti: nimi/nimet ja jäsenmaksu



PÄIJÄLÄ

Kylä virran varrella

www.paijala.fi

*Haluatko osallistua lehden tekoon, tai onko sinulla kenties juttuideoita?
Ota yhteyttä **Ulla Lahtiseen: ullalah48@hotmail.com***